

Sveaskogs yttrande över delbetänkandet jakt och fiske i renbetesland SOU 2023:46

1. Sammanfattning

Sveaskog sammanfattar nedan bolagets huvudsakliga synpunkter på det aktuella delbetänkandet.

Delbetänkandet föreslår lag om ändring av rennäringslagen och att denna lag ska träda i kraft 1 juli 2024. De ändringar som föreslås berör Rennäringslagens 31, 33, 34 och 99 §§, samt införandet av tre nya paragrafer, 32 a–c §§.

Sveaskog menar att de föreslagna ändringarna inte bör genomföras i detta skede. Då utredningen pågår till dess att slutbetänkandet publiceras senast den 20 maj 2025 bör endast den av Girjasdomen direkt tvingande förändringen föreslås att genomföras. Denna ändring innefattas av delbetänkandets förtydligande av Rennäringslagens §31 att upplåtelseförbudet inte gäller när en sameby visat sig ha bättre rätt till upplåtelse. Skrivningen kan med fördel förtydligas ytterligare för att klargöra att upplåtelseförbudet inte gäller ”i förhållande till en sameby som enligt en dom som fått laga kraft har bättre rätt än staten till upplåtelse för småviltsjakt och fiske på statens mark ovan odlingsgränsen på byns mark”.

Övriga förslag till förändring av Rennäringslagen, Rennäringsförordningen samt Jaktförordningen bör invänta utredningens slutbetänkande och därtill nödvändiga politiska beslut för genomförande.

Renmarkskommittén konstaterar att frågan om älgjakten behöver utredas vidare. Sveaskog håller med om detta och vill till detta arbete betona vikten av markägarnas fortsatta möjligheter att i hög utsträckning påverka viltförvaltningen på sin fastighet när det gäller viltslag som påverkar skogstillväxten.

2. Utredningen

Sveaskog konstaterar att Renmarkskommittén har ett mycket stort arbete att genomföra på kort tid. Girjasområdet pågick under cirka 10 års tid och omfattade en enskild samebys geografi. Renmarksutredningens delbetänkande omfattar en geografi som berör merparten av samebyarna i Sverige fördelade över stora delar av Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Dalarnas län. Delbetänkandet har sammanställts under det mycket begränsade tidsperspektivet om cirka 1,5 år. Givet det komplexa ämnet och utredningens omfattning är det förståeligt att förklarade slutsatser har dragits i vissa för utredningen avgörande frågeställningar.

Sveaskog menar att delbetänkandet i stor utsträckning pendlar mellan olika bedömningsgrunder som gör det svårt att följa stringensen i utredningens slutsatser. Sveaskog menar också att det finns fler relevanta nyckeltal att redovisa samt fler perspektiv att belysa både vad gäller

historiebeskrivning och konsekvensanalys. Vi tror också att utredningen hade varit behjälpt av en bredare representation från fler berörda intressegrupper i gruppen av sakkunniga.

Slutsatser som presenteras i delbetänkandet kan antas bli vägledande för den fortsatta utredningen vilket innebär svårigheter då flera utestående frågor ännu inte är behandlade. Slutbetänkandet kan därmed riskera att innehålla förslag som tillkommit på felaktiga grunder och där tillräckliga fakta och konsekvensanalyser inte finns tillhanda. Sveaskog anser att kommitténs bedömningar inte enskilt är tillräckliga som beslutsunderlag för de frågor som avses avgöras.

3. Bilaga 3, Skiss på reglering för upplåtelse av småviltsjakt och fiske på berörd mark

Sveaskog förstår att Renmarkskommittén i sin Bilaga 3 föreslår att inte gå vidare med två beskrivna handlingslinjer; *En ovillkorad rådighet för samebyarna över jakt och fiske* samt *Fortsett statlig upplåtelse av jakt och fiske*. Den handlingslinje som förespråkas av kommittén innebär att samebyars i dagsläget presumtiva upplåtelse rätt skulle omfattas av en kontraheeringsplikt.

Sveaskog ser för- och nackdelar med samtliga beskrivna handlingslinjer. Bättre alternativ kan eventuellt uppnås genom utveckling och modifiering av någon av de handlingslinjer som beskrivs i bilaga 3. Med största sannolikhet finns det även fler alternativ att beakta, exempelvis beskrivs inget förslag för en mellan staten och samebyar gemensamt framtagna samtyckeslösning.

4. Samsyn inom Renmarkskommittén

Sveaskog har förstått att det inte råder politisk samsyn kring det delbetänkande som publicerats. Det bör betonas att det är av stor relevans att en parlamentariskt sammansatt kommitté fastställer gemensamt förankrade förslag till remissinstanserna. I Renmarkskommitténs fall verkar juridik och politik inte gå i takt. Det är av yttersta vikt att utredningen föreslår gångbara lösningar som gynnar alla medborgares likaberättigande nu och för framtiden. Det är en viktig fråga som kräver mer eftertanke än vad som varit möjligt givet den korta utredningstiden.

